

НАЦИОНАЛНАТА СИГУРНОСТ КАТО ФУНКЦИЯ НА ДЪРЖАВНАТА МОЩ

Автор: майор (о.з.) инж. Калин Христов, член на СОР „Атлантик“

Юни 2020 г.

Уважаеми колеги, събитията от началото на март до сега ме накараха да си спомня това, което ни учеха в департамента „Национална сигурност“ в УНСС и да го проектирам върху ситуацията по света и у нас. Какво имам предвид? На фона на рестриктивните мерки, наложени в почти всички страни, поразени от Covid-19, и препоръките на СЗО за **опазване живота на хората**, редица хибридни сайтове ни обясняваха, че видите ли, това е измислица на богатите, за да се присвоят пак едни пари или да се принудят държави да теглят заеми, иначе няма нищо опасно, просто грип. Много групи във фейсбук още от март започнаха да се организират за протести срещу мерките на правителствата. Тематиката на тези групи бе различна, но това, което ги обединяваше, бяха конспиративните теории и фалшивите новини. Нагнетяваше се страх сред хората, че действията срещу Covid-19 имат за цел населението на земята да бъде поставено под тотален контрол. Това щяло да стане чрез задължителна нано ваксина, с която в тялото на човека ще бъде вкаран специален микрочип. Разгръщането на 5G технологията ще позволи с помощта на чипа да се контролира населението. Като главен виновник за създаване на ваксината с чипа се сочи милиардерът филантроп Бил Гейтс, чиято фондация финансира изследвания и създаване на ваксини не само за корона вирус, но и срещу много други болести. От къде идва обаче всичко това? Външната служба на ЕС - East StratCom Task Force, създадена да противодейства на фалшиви новини, проследи източниците до няколко руски медии. Пак от Русия дойде и поздравлението на г-н Решетников до БПЦ и премиера, че не са затворени храмовете на фона на рестриктивната политика за богомолците в руската и гръцката църкви. На всичкото отгоре и Костадин Костадинов от „Възраждане“ организира протести пред Народното събрание за сваляне на правителството! На тези протести не се спазваха обаче никакви мерки за предпазване от заразяване и се рискуваше разрастване на заболяемостта. За мен се налага изводът, че с negliжирането на опасността от Covid-19 и чрез режисирани протести и други такива мероприятия можеше да се стигне до рязък скок на заразата в България и да последва трагедията в Италия и Испания. Това е **изключително опасна заплаха срещу националната сигурност на страната**, защото и без това намалялото население ще понесе удара от една болест, за която няма открито лечение, а човешкият фактор е решаващ за икономиката, обществото, армията и въобще за държавата като цяло.

*В тази връзка искам да покажа от какво зависи нашата национална сигурност и ще дефинирам понятието **държавна мощ** като функция на сигурността със съставните и елементите и определящите я показатели като брой и работоспособност на населението. Ще разберем, че мощта на всяка държава може да се сведе до число (безразмерна величина), което дава възможност за проследяването ѝ във времето, сравнение с други държави и ползване за различни анализи.*

Позволете да припомня дефиницията на понятието **национална сигурност**. В българското законодателство то е дадено в **ЗАКОНА за управление и функциониране на системата за защита на националната сигурност – Чл. 2:** „*Национална сигурност е*

динамично състояние на обществото и държавата, при което са защитени териториалната цялост, суверенитетът и конституционно установеният ред на страната, когато са гарантирани демократичното функциониране на институциите и основните права и свободи на гражданите, в резултат на което нацията запазва и увеличава своето благосъстояние и се развива, както и когато страната успешно защитава националните си интереси и реализира националните си приоритети“.

Най-общо казано става дума за „**способност**“ на **държавата** да решава проблеми и задачи, които стоят пред нея, да е в състояние да **формулира правилните цели** и да ги постига. Забележете, казваме „**състояние на държавата**“, „**способност на държавата**“. Защо ползваме тази формулировка? Защото **държавата е условие** за устойчиво национално състояние. Нация без държавност е като „дърво без корен“, лесно става жертва на различни обстоятелства и бързо се превръща в народност, етнос и много трудно може да оцелее (пример с нашия народ в османската империя).

От казаното дотук става ясно, че въобще не е лесно да се намерят критерии, за да определим дали нашата национална сигурност е на исканото от нас ниво, защото става дума за съвкупност от взаимно зависими процеси в обществото. Как да сравним нашата сигурност с тази на други страни и как да следим посоката на развитие? Всички знаем, че експертни съвети изготвят доклади за развитието на отбраната, вътрешния ред, състоянието на правната система, образованието и въобще за обществото с цялото му многообразие. Смисълът на тези доклади и оценки се крие в намиране на качествени и количествени характеристики, с които да се борави при управлението на страната. Така стигаме и до най-важната част от нашите разсъждения – въвеждане на показател, свързан с тези количествени характеристики, който да изразява националната сигурност и да позволява представяне в цифров вид. Такъв измерим обобщен показател, който е **нормативно качество и подлежи на обективна оценка и сравняване, е държавната мощ (SP – State Power)**.

И така, този показател (според специализираната литература) е безразмерно число и дава количествена и качествена оценка, моментен разрез на способността на държавата да решава проблеми и задачи, които съставляват националната сигурност.

Държавната мощ се изчислява по следната формула:

$$SP = (C + E + M).(S + W + P),$$

където:

C – критична маса или сума от коефициентите за броя на населението и територията на страната в пряка зависимост от екологичната среда и климата;

E – икономическата мощ на страната;

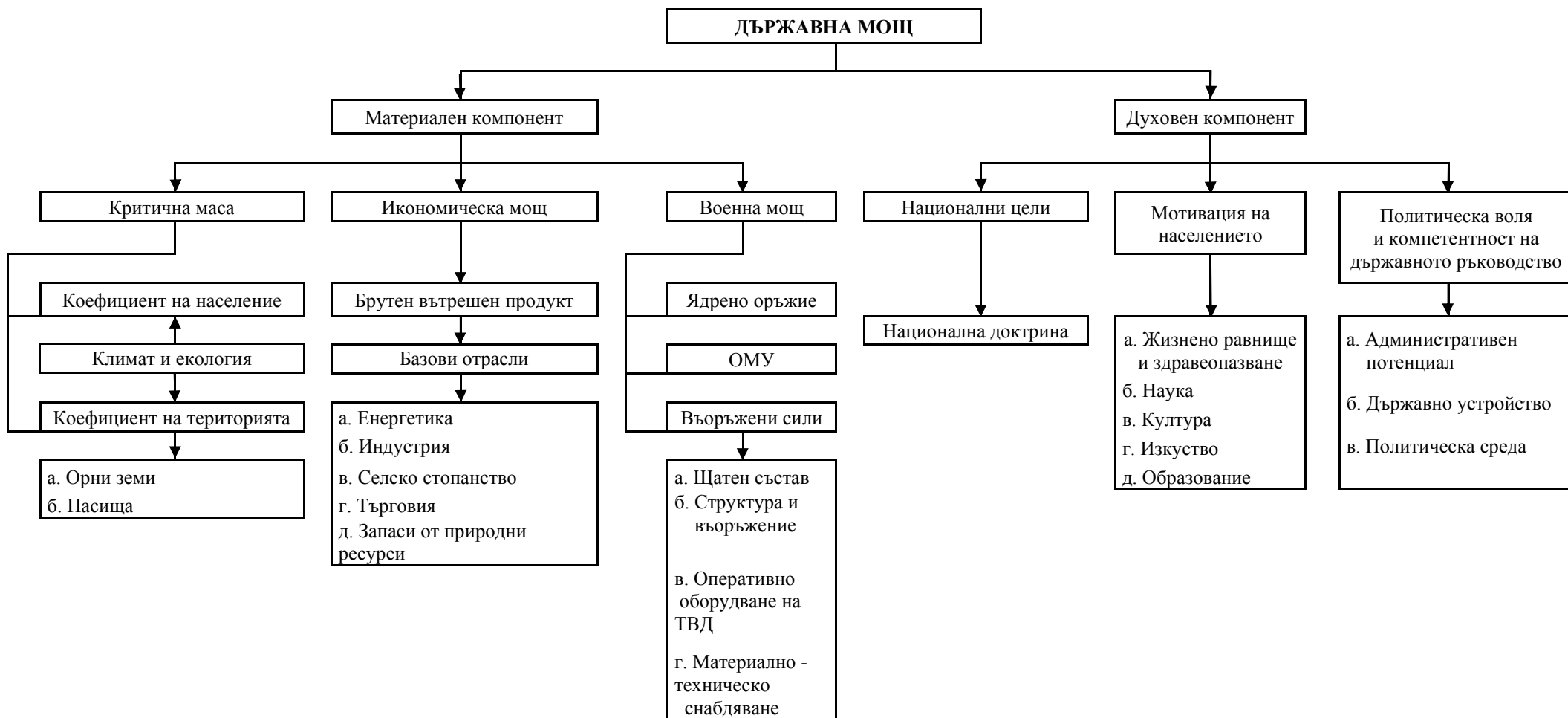
M – военната мощ;

S – стратегическата цел на държавата;

W – желанието на населението да следва държавната стратегия (мотивация);

P – политическата воля и компетентност на държавното ръководство.

Стойностите на отделните коефициенти се дават на база експертен анализ, който не влиза в обхвата на нашите разсъждения в момента. По-важно е да разгледаме съставните

Фиг. 1. Съставни елементи на държавната мощ.

ОМУ – оръжия за масово унищожаване;

ТВД – театър на военните действия.

части на отделните коефициенти и зависимостите, които ги определят, за да намерим тяхната тежест и корелация с мощта на държавата. За по-добра ориентация съм ги представил в графичен вид на Фиг. 1.

От формулата се вижда, че имаме два множителя, определени от скобите. Първият включва критична маса, икономическата и военната мощ. Това е мощта на една страна от гледна точка на нейните **материални възможности**. Другите три съставки от втория множител отразяват националния идеал, духовния заряд или мотивация на населението и политическата нагласа на обществото т.е. те определят каква е **реалната възможност** да бъде ползвана цялата материална мощ при един конфликт или криза.

Лесно се вижда, че една страна с много големи материални възможности може да има ниска държавна мощ благодарение на духовния множител, който определя и реалните възможности. Обратно, има страни, където реалната мощ нараства благодарение на духовната. Ще дам пример с превземането на Одринската крепост на 26 март 1913 г. от Българската армия и сръбските дружини, независимо че според тогавашните схващания тя е непревземаема: „...*Одрин е непревземаема крепост, но за българите – кой знае...*“ – това изрича германският генерал Фог още преди атаката на крепостта, след като вижда как нашите войски превземат Лозенград. **Националният идеал на Третата българска държава** за освобождаване на населените с наши сънародници земи под чужда власт става мотивация на армията. На това се дължи и небивалият ентузиазъм сред населението – в редовете на армията се записват млади и стари, идват си българи от чужбина, за да застанат под бойните знамена.

Друг показателен пример е сблъсъкът на хитлеристка Германия и СССР. В първите седмици на войната повече от милион съветски бойци се предават в плен, захвърлят оръжие или дезертират. Според спомените на маршал Жуков и изследванията на руския историк Марк Солонин (*22 юни 1941. Анатомия на катастрофата*) Червената армия има пълно надмощие над немската по количество и качество на въоръжението. По думите на г-н Солонин обаче войниците не са искали да се бият и да защитават болшевишкия режим, липсвало е желание и мотивация за следване политиката на правителството, което е и причина държавната мощ на СССР да е сведена под тази на Германия. В подкрепа на това твърдение е фактът, че за първи път по време на ВСВ руснаци се бият срещу руснаци на страната на чужда държава – за справка „Руската освободителна армия“ на генерал Власов!

Нека започнем да разглеждаме отделните елементи от материалния компонент.

Първи елемент – критична маса, С

Очевидно, **броят на населението е първият показател, по който може да се оцени значимостта на една държава**. Човешкият ресурс се разглежда от няколко аспекта: работоспособно население, подрастващи, хора в пенсионна възраст, съотношение мъже-жени, продължителност на живота и т.н. От цялото работоспособно население на една страна ние се интересуваме от **мобилизационния потенциал**, количеството жива сила, която може да се ползва при конфликт. В България този коефициент с годините намалява като стойност, защото има демографски и имиграционни проблеми, които чакат своето решение. Същият демографски проблем имат французите след ВСВ, но политиката на генерал Шарл де Гол промени негативната тенденция. В момента Унгария въвежда мерки за повишаване на раждаемостта, а и ние може да ползваме чуждия опит в тази посока.

Виждаме, че човешкият фактор е на първо място при определяне на държавната мощ и какво ще стане, ако допуснем пандемия или конфликт да го засегне тежко? Нагледен е

примерът с Италия и Испания по време на епидемията от корона вируса с големия брой смъртни случаи и последващото въздействие от пандемията върху целия ЕС. Очаква се рецесия, от която трудно ще излезем. За различните сфери на своето стопанство редица развити страни се нуждаят от работници, поради което се стимулират естествените миграционни процеси (тук не става дума за бежанци от зони на конфликти). За всички е ясно, че машини и техника има, но с тях работят хора, и то здрави!

Екологичната обстановка и климатът в дадена страна през последните години оказват все по-голямо влияние на критичната маса. Тези особености участват единствено като **фактор, влияещ във времето** на качеството и количеството здрави хора, годни да защитават отечеството. Екологичната среда е много показателна за редица големи китайски градове и промишлени зони, където хората са принудени масово да ползват маски поради замърсеността на въздуха. Увеличават се респираторните заболявания, което се отразява негативно на здравето на хората и съответно на годността им за работа. Ние не сме достигнали равнището на замърсеност в Китай, но е факт, че въздухът в мегаполиси като Ню Йорк и Чикаго е по-чист в редица случаи от този в София и Пловдив.

Климатичните промени също имат пряко влияние върху здравето на човека, а оттук и на коефициента, който се отнася до критичната маса **С**, затова и отношението към климата е залегнало в редица документи на международни и наши организации – „Програма за околната среда на ООН (UNEP)“, на ЕС (<https://www.coe.int/bg/web/compass/environment>), доклади на БАН, (например http://mc3.lped.fr/spip.php?action=acceder_document&arg=503&cle=29909403e214fd1c46d870999eca0fcc8a1c5a70&file=pdf%2F1_Changements_climatiques_BG.pdf).

Територията е вторият коефициент, който допринася за мощта на държавите, като тук значение има площта на **орните земи и на пасищата**. За населението на страната ни те са напълно достатъчни. Трябва да се има предвид, че **климатът и екологията** влияят във времето върху качествата на почвата чрез ерозивните и други процеси съгласно документите, цитирани по-горе, и затова на Фиг. 1 има директна връзка между тях и територията. Много интересен подход за **разширяване на ползваната територия** има Китай чрез създаване на диаспори – износ на цели семейства, които да работят в Сибир и другаде по света.

Втори елемент – икономическа мощ, Е

Икономиката е основата на всяка държава, което много ясно се вижда от световната стопанска история. Тя позволява да се създава и увеличава военният потенциал, да се произвежда модерна бойна техника, материално-техническо обезпечаване на армията, производство на стоки и услуги за повишаване благосъстоянието на обществото, финансиране на научно-техническото развитие и внедряване на открития като двигател на икономическия прогрес. Най-обобщен показател за икономическата мощ на една страна е **брутният вътрешен продукт (БВП)** и по-точно ролята на пет основни отрасли от икономиката, които са определящи. Това са енергетика, индустрия, селско стопанство, търговия и запаси от природни ресурси. В интернет са изнесени конкретни данни за почти всички страни. Важното за нашата държава е да се запази стабилен ръст на икономическо развитие и да не допуснем чужди сили да влияят негативно на икономическия ни потенциал. Смята се, че има подобни тенденции според редица публикации: <https://bivol.bg/russian-control-over-power-media-bulgaria.html>. Членството на България в

най-мощния икономически съюз – ЕС – е исторически шанс в развитието ни и гаранция за стабилен просперитет.

Трети елемент – военна мощ, М

Първите два коефициента, които определят военната мощ, са ядреното оръжие и ОМУ. На тяхна основа беше постигнат и паритетът между Изтока и Запада по време на Студената война. Наличието на огромен ядрен потенциал направи немислим сблъсък между държавите. За съжаление, не настъпи мир на земята, а сме свидетели на редица регионални конфликти, което е знак за една малка държава като нашата каква политика да провежда. В момента ние разчитаме на ядрения чадър на САЩ и защита от НАТО, но това не значи, че може да negliжираме развитието на българската армия. Първо, имаме съюзни ангажименти по охрана на източните граници на ЕС и НАТО с нашите съюзници от Румъния и Турция, и второ, защото винаги има противоречия, които могат да ескалират (пример с Гърция и Турция). Така стигаме до третия коефициент – въоръжените сили. Определящи са: количеството на щатния състав, структурата на армията и въоръжението, оперативното оборудване на ТВД и материално-техническото снабдяване. Няма да анализирам тези елементи, съставляващи въоръжените сили, защото и за непрофесионалиста е ясна ролята и значението им. За съжаление, изминаха толкова години и нашата армия много мудно променя качеството и количеството на личния състав и въоръжението, натрупаха се редица дисбаланси и проблеми. Тревожни са исканията на отделни личности и партии да не модернизирате армията си в момента, защото имало по-належащи задачи, или да не се допусне стратегическо партньорство със САЩ, което е наивно, показва пълно неразбиране на политиката за национална сигурност или подчиненост на чужди интереси.

Така стигнахме до **духовния множител** във формулата и на него искам да отделя повече внимание. Ако материалният компонент на държавната мощ се изгражда и променя с години, а територията даже е постоянна величина, то за възпитанието на хората и формирането на национално отговорно поведение и мислене са нужни десетилетия и повече дори. Освен това показах по-горе как този множител може да намали или увеличи реалната мощ на държавата и споделям разбирането, че тук е нашият резерв за повишаването ѝ.

Първи елемент – стратегическата или националната цел на държавата, S

Тук става дума за националния идеал на страната ни или най-общо казано, **националната доктрина**. Много хора ще кажат, че живеем в един глобален свят и защо ни е тази доктрина? Искам да цитирам професор Иван Танев Иванов от сайта <http://protobulgarians.com>: „В класическия случай нацията се създава в резултат на продължителен исторически процес и културна ферментация. В този смисъл всяка нация е исторически носител и изразител на определено културно явление. Тази самобитност на нацията определя нейното лице пред останалите нации – това, по което другите я отличават и заради което я ценят. От друга страна, културната самобитност на нацията е една от формите на национално и световно богатство. Богатството на световната култура е съвкупност от културното богатство на отделните нации и малцинства и унищожаването на самобитната култура на отделните народи представлява престъпление не само спрямо нацията, но и спрямо света..“

Ако не съществува **единна воля** за съхранение на тази национална самобитност, за следване на „исторически възникнал културен модел“, ние сме обречени, защото конституцията и законите в държавата сами по себе си са лист хартия. За да се запазим като държава, е нужно да има едно **общоприето мнение за решаване на най-важните проблеми**, осигуряващи целостта и развитието на нацията в обозримо бъдеще. Това общо разбиране или път на нацията е **националната доктрина, каквато ние нямаме в момента**. Всички наши съседи на Балканския полуостров имат доктрини. Нека да си спомним как реагират гърците на проблеми, които застрашават интересите им – държавният апарат, партии, църква, организации и отделните граждани застават заедно зад общата идея! Когато говоря за националната доктрина, смятам, че тя не може да се изгражда на база на шовинизма, т.е. обогатяване чрез заграбване на чужди земи и експлоатация на чуждо население, нито чрез ксенофобия и потискане културата на малцинствата. Националната доктрина има за цел развитие и запазване на собственото национално богатство и култура.

Екип от интелектуалци начело с професор Григор Велев предложи примерна **Българска национална доктрина**, но така и не се стигна до нейното приемане или доразвиване (http://members.tripod.com/konservativen_forum/doktrina.htm#top). Очевидно е нужно още време, за да изкристализира идеята за възраждане на „националния консерватизъм“ – на здравия български патриотизъм. За да разберете какво имам предвид, ще цитирам великия Н. Хайтов от книгата му „Троянските коне в България“ за политиката веднага след 9.IX.1944 г.: „Не е тайна за никого – тези „съображения“ са се свеждали до една водеща идея: интернационализирането, съветизирането или по-точно **денационализирането на България**. Известна е ръководната в това отношение мисъл на В. Червенков, че „**българският национализъм е най-големият враг на социализма**“. С това мото започва у нас сталинският кръстоносен поход срещу родните традиции, гробове, паметници, национални идеи и реликви. Не бяха пожалени дори паметниците на падналите във войните: със заповед на министъра на войната П. Панчовски през 1946 г. бе наредено те да се премахнат. Разкритият през същата година в Гърново саркофаг на цар Иван Александър бе натрошен, а костите на средновековния монарх – изсипани в Янтра. Тленните останки на Гоце Делчев бяха експулсирани от страната, а в речта си по този повод на 7 октомври 1946 г. Тодор Павлов обяви, че той не е българин.”

Именно затова сега имаме неразбирателство с по-голяма част от елита на република Северна Македония, а за други проблеми да не говоря. Това е цената, която плащаме за грешките от миналото и ще са нужни доста години целенасочена работа, за да ги преодолеем! Нанесени са огромни щети, но от нас зависи дали случилото се ще се повтори, дали ще съумеем да обединим народа с българска национална доктрина!

Втори елемент – желанието на населението да следва държавната стратегия, W

Ще припомня откъс от филма „Враг пред портата“, когато Н. С. Хрущов говори пред политофицерите от съветската армия по време на войната. Той казва: „Това е Сталинград, този град носи името на Вожда, това е повече от град, това е символ. Ако немците превземат този град, цялата страна ще изпадне в колапс“ и ги пита какво да предприемат? Предлагат да застрелят генералите и началник щабовете им наредили отстъпление, но това вече е направено. Предлагат да депортират семействата на дезертърите, но и това е сторено. Тогава се обажда един млад офицер: „**Дайте им надежда!** Тук единственият избор е между немските и нашите куршуми. Но има и друг начин. Пътят на храбростта. Пътят на любовта към отечеството. Трябва да им дадем надежда, гордост и желание за борба. Да, трябва да създадем пример. Такъв, който всички да следват. Нуждаем се ... от герои“.

Ето това трябва да се направи, да дадем увереност на хората, че животът им ще става реално по-добър, да намерим примери, които да ги вдъхновят и мотивират! Да потърсим тези примери в славното ни минало и настояще, да сложим край на маргинализиращите процеси, които ни обезличават, обричат на национален нихилизъм. Да не допуснем повече невъзвратими човешки и икономически загуби и изтощение на жизнения и духовен потенциал и превръщането на българската нация от най-многобройната и динамична навремето си нация на Балканите в сбор от „**апатични индивиди, търсещи спасение в социални утопии**“. Да не забравяме, че ние, с нашия народ, със самобитния ни език и култура сме част от западната цивилизация и семейството на либералните демокрации.

За възпитаване и отглеждане на силно мотивирано население значение имат високото жизнено равнище и здравеопазване, развитието на науката, културата, изкуството и образованието. Високият жизнен стандарт и качествено здравеопазване зависят от това, в каква степен държавата е „впрегнала“ науката в производството на блага, в каква степен технологиите присъстват в икономиката. Пример могат да бъдат САЩ и Китай, първата страна е водещият технологичен гигант на планетата и нейното технологично превъзходство се вижда от способността на компании от типа на **Space Exploration Technologies Corporation** да налагат стандарти в целия свят. Китай от изостанала комунистическа страна с помощта на технологиите от западния свят се изкачи на второ място в световната икономическа ранг листа. Следователно науката и технологиите са основа за просперитета на държавата и нейната мощ и там са нашите съвременни герои като пример за подражание.

Другите съставни, културата и изкуството, трябва да развиваме през нашите обичаи и идентичност, защото те ни правят различни и с тях допринасяме за световното многообразие. Редица интелектуалци смятат, че е нужно да се пренапишат учебниците по история, за да се освободим от митовете, които битуват в нея. Например, че ние сме славяни и живеем в славяно-българска държава, че българската азбука е славянска и се нарича „кирилица“. Защо всички азбуки по света носят името на народа си (еврейска, арменска, гръцка, грузинска и т.н.)? Защото това е тяхното лице пред света, тяхното знаме, само нашата не е българска, а „кирилица“! Това са класически примери за маргинализиране и обезличаване на един народ. Затова Русия и руската църква си присвояват българската азбука и правят така, че в редица страни нашият език и букви се възприемат като произлезли от руския. Къде са нашите учени, интелектуалци, политици, как ще възпитаваме герои, като ние не знаем кои сме, дали ако се наложи, пак ще покорим „непревземаемия Одрин“?

Трети елемент – политическа воля и компетентност на държавното ръководство, Р

Това е може би най-трудният елемент при оценка на държавната мощ. Говорейки за него, трябва да се има предвид, че той **не зависи** от формите на държавно управление – монархия или република, от формите на държавно устройство – унитарна или федеративна държава. Политическите модели на управление, разглеждани като политически режими – демокрация и диктатура, както и разграничаването на демократичното от недемократичното управление, не се отнасят до стойността на коефициента.

Важно е да определим в каква степен текущото държавно ръководство е в състояние и има способности да изпълни стоящите пред него задачи при наличното държавно устройство и политическа среда.

Съставните части, които се анализират, за да се даде цифрова оценка на **Р** за Р. България са :

1. Административен потенциал

- административни структури, отчитащи дейността си пред Народното събрание;
- централна администрация на изпълнителната власт – тук са всички министерства и специализирани агенции, включително и службите за сигурност;
- държавно-обществени консултативни комисии;
- съвети;
- специализирани териториални администрации, създадени като юридически лица с нормативен акт – басейновите дирекции и националните паркове, защитени зони и земеделските дирекции;
- териториална администрация на изпълнителната власт по области, общини и райони.

2. Държано устройство

- страната се управлява от върховен закон – Конституция;
- президент;
- конституционен съд;
- изпълнителна власт;
- законодателна власт;
- съдебна власт;
- местно самоуправление и администрация.

3. Политическа среда

- политически партии;
- обществени организации;
- социални групи и граждани, характеризирани с податливостта си към реакция на различни информационни дразнители.

Административният потенциал и държавното устройство имат силно изразена латентност, която се определя от самото естество на бюрокрацията.

При определяне стойността на коефициентите е нужно е да се прецени в какви срокове и с какво качество могат да се изпълнят мобилизационните мероприятия или способността за справяне с бедствия и аварии – в случая мерките за справяне с кризата, породена от Covid-19.

Особено **важна роля изпълняват службите за сигурност** в административната верига с възможността им да разкриват заплахите срещу страната и да предлагат решения за последващо реагиране при наличие на политическа воля. Искам да дам пример с Украйна, където по най-високите етажи на властта се предполага, че действа руска агентура и в резултат на това страната понася изключителни загуби. Става дума за генерал Шайтанов и свързани с него лица в ролята му на първи заместник-началник на специалните операции в СБУ и ръководител на операциите на временно окупираните територии. Последният е разкрит благодарение съвместната работа на американските и европейските служби.

Политическата среда може да бъде много динамична и да влияе на държавническите решения, а оттам и на националната сигурност. Опасностите, които се крият, произтичат от факта, че определени сили могат да си създадат партии, които при влизане в реалната власт да са в състояние да повлият негативно на управлението и избрания политически курс.

Съвременните **социални мрежи** дават възможност за манипулиране на общественото мнение и за влияние върху изборните процеси така, че чрез **натиск от**

улицата да се стигне до промяна в политиката на страната. Пример е намесата на Русия в изборните процеси на редица държави, организираните антиправителствени и антиваксерски протести в България, „жълтите жилетки“ във Франция и други.

Дотук разгледах как държавната мощ с нейните елементи се отнася към националната сигурност и каква е ролята на отделните коефициенти. Предполагам, за всекиго ще е интересно да види и какви са цифровите изражения за страните, затова в таблицата по-долу са посочени конкретни данни за държавната мощ на някои държави по света към 2000 г.

Държава	Количествена стойност на държавната мощ
САЩ	421
Германия	168
Япония	144
Бразилия	122
Китай	120
Франция	101
Австралия	66
Канада	58
Индия	57
Италия	57
Южна Корея	53
Мексико	44
Турция	39
Израел	37
Тайван	37
Нова Зеландия	11

Таблица 1. Количествена стойност на държавната мощ по страни.

Сами разбирате, че в момента има разместване в подреждането, като Китай и Япония най-вероятно са на по-челни позиции. С рецесията, която се задава след пандемията от корона вируса, също ще има промяна в стойностите. Факт е, че държави с традиции в управлението и със сериозни икономики си запазват челните места в класацията и са по-трудно податливи на кризи.

В резултат на казаното досега може да направим следните изводи:

1. Живеем в свят с много динамични процеси, част от които застрашават националната сигурност на Р. България и това е обективно състояние.
2. Опазването на българската държавност е гаранция за **оцеляване на българската нация** и това е задача на всички граждани на страната.
3. Измеримият показател за националната сигурност е държавната мощ. Според качеството на експертната оценка на отделните ѝ компоненти можем да получим обективна представа за състоянието на националната сигурност.
4. Държавната мощ е политикостратегически и военностратегически ориентир. Тя е отправна точка при планиране на държавната и военна политика за гарантиране на националната сигурност.

5. Редица държави като България могат да разчитат на **по-голяма реална мощ чрез повишаване на духовния компонент** и пример за това са Израел, Тайван, Германия, Япония, Южна Корея и др.
6. Пред България стоят важни въпроси за решаване като **демографската криза, опазване на околната среда и последиците от климатичните промени**, привличане за работа в страната на **млади специалисти, завършили в чужбина**.
7. Разбирайки, че **икономиката е в основата на държавната мощ**, е нужно да превърнем **знанието в непосредствена производствена сила**. Трябва да прилагаме най-новите технологии и да излезем на международните пазари с наши български брандове, да стимулираме бизнеса в страната, като намалим бюрократичните спънки и чрез финансови, юридически и други облекчения да дадем възможност икономиката да заработи в реална конкурентна пазарна среда. **Ролята на малките и средните предприятия** е от решаващо значение за просперитета на всяка икономика. Създаването на благоприятна среда за развитието им и тяхното стимулиране в условията на пълноправно членство в ЕС е от първостепенно значение за осигуряване на устойчиво възстановяване при кризи.
8. Трябва да развиваме военната промишленост на страната и кооперирането със съюзнически държави за **производство на съвременни видове оръжие**. Да не допускаме фирми с военно производство да минат под контрол на чужди държави.
9. **Въоръжените сили** на страната по видове трябва ускорено да се развиват и модернизират; да се инвестира в силно ПВО и ракетни войски като **съдържащ фактор** за посегателство срещу Р. България.
10. Приемането на национална доктрина, която да ни показва кои са най-важните и ценни особености на нашата нация, би допринесло за постигането на **консенсус по стратегическите цели и идеали** на България.
11. От важно значение е засилването на патриотично възпитаване и образование на населението на страната с цел предпазване от чужди влияния и манипулации. Не трябва да се допуска дебългаризация на националното съзнание. Необходими са инвестиции за духовното развитие и израстване на нацията чрез науката, изкуството и културата.
12. Усъвършенстването на **ефективността на административния потенциал, държавната система за управление и политическата среда** чрез прилагане на принципите за професионализъм, минимална достатъчност, баланс и реципрочност е също важна задача. Не трябва да се допуска създаване на враждебни на България и зависими от чужди страни политически партии и организации, а такива да се третират като антибългарски и „чужди агенти“.
13. **Държавната мощ** изразява моментното състояние на националната сигурност и служи за **безпристрастна оценка** на думите и делата на нашите управници, които отговарят за нея.

Накрая искам да се спра на въпроса, защо така обстойно разглеждам проблема с националната сигурност на България. Вълнува ме съхранението на нашата нация и народ, вълнува ме мястото, което ни е отредено в историята, защото сме допринесли толкова много за европейската и световна култура, а в исторически план от могъща държава в миналото търпим деградивно развитие. Вълнувам се, защото еврейският народ, загубил своята държава и територия в продължение на около 2000 г. и живял като емигрант в чужди страни,

се е запазил като народ до численост над 15 млн. души, а ние сме на път да се загубим (?!). Не случайно Израел сега е страната с **най-високия духовен компонент**.

Минали сме през редица исторически катаклизми и сме успели да оцелеем само заради българския дух и култура, като много интелектуалци смятат периода след 1944 г. за най-критичен. Позволете пак да цитирам професор Иван Т. Иванов от сайта <http://protobulgarians.com>: „...националните проблеми бяха загърбени, нещо повече, даже тяхното формулиране и изследване се разглеждаше като нещо опасно и вредно. На пленум на Политбюро на ЦК на БКП е решено да се ограничи до минимум изследването на историята на прабългарите, защото това всявало смущение и безпокойство у нашите съседи (?!). Ето защо в БАН все още няма институт за изучаване на прабългарите. Ето защо у нас фактически няма специалисти, подготвени да изучават създателите на българската държава. Все едно гърците сами да си забранят да изследват елинския период, италианците – историята на Римската империя, а турците – времето на Османската империя, защото това ще смущава техните съседи! Поради тези причини тежко пострада представата за българската история, която е цялостно окрадена, фалшифицирана и подменена с угодни за другите народи недоказуеми доктрини. Ефектът от тази антинационална утопична и слугинска политика пролича особено силно след рухването на комунизма през 1989 г. Формално **обединителната идеология на държавния комунизъм на БКП изчезна** и се появи нужда от нова държавно-творческа сила. **Но такава сила в България вече почти няма**. При нормалните нации тази роля се поема от **националния консерватизъм** (някои не много точно го наричат национализъм), патриотизма, привързаността към националната култура, традиции, атмосфера, начин на живот. Всичко това в България беше оплюто и унищожено през епохата на властване на БКП. За сравнение, всичко това си остана след отстраняването на комунистите от властта в Чехия, Полша, Хърватско, Словения, Унгария, Румъния...“

Преодоляването на тези щети е належаща задача и в момента. Много хора търсят отговор на въпроса, защо вече почти 30 години след промените се лутаме и вървим бавно напред? Написаното е опит за решение на този казус и според мен **от нашата политическата воля** зависи да **работим професионално** за повишаване стойностите на множителите от формулата за държавната мощ! Това разбиране ще ни помогне да излезем победители от сегашната пандемия и всякакви следващи кризи.

Искам да изразя благодарност на моите преподаватели от военното училище и УНСС, на истинските патриоти, защитаващи българската кауза, и на всички медицински работници, борещи се с Covid-19!